

Karakteristikken som skrivehandling:

At karakterisere noget er, at udpege og eller at beskrive de særligt karakteristiske (typiske) træk, det særegne eller det specielle ved noget eller ved nogen. I dansk og i sprogfagene drejer det sig typisk om et emne, en genre, en periode eller en tekst (eller blot aspekter af en tekst, fx person, miljø, fortælle teknik, sprog, argumentationsform). Skrivehandlingen at karakterisere består derfor i at fremdrage de træk og elementer, der er typiske for netop denne tekst.

I en karakteristik af en tekst, er det ofte helt centralt med tekstiagttagelser og citater, der udpeger centrale steder i teksten, der netop siger noget om, hvad der karakteriserer teksten. Ofte bliver man i en opgave bedt om at karakterisere noget bestemt. Ofte er det tekstens "hvordan", man bliver bedt om at karakterisere: Hvordan er skrivemåden, hvordan er fortællemåden, hvordan er personen, hvilke sproglige virkemidler benyttes, hvordan er argumentationen osv. Man må gerne bruge citater i sin karakteristik, men det er vigtigt at man ikke bare opremser en masse citater, men ligeledes selvstændigt formår at bruge dem til noget i opgaven.

Karakteristikken er en del af tekstanalysen, og den kræver at man kan samle og fokusere sine tekstiagttagelser. Opgaven ligger i at formidle tekstens særlige sproglige, stilistiske og/eller argumentatoriske kendetegn.

Gode råd:

1. Gå efter det mest bemærkelsesværdige med netop denne tekst, person, periode, problemstilling eller andet.
2. Vær målrettet og fokuseret – brug det der er relevant.
3. Dokumenter din karakteristik med eksempler fra teksten – vis hvor du har din pointe fra, så du begrundet dine holdninger.
4. Brug citater, men brug dem aktivt, så de ikke bare står alene.
5. Husk at karakteristikken oftest vil have en tilknytning til hæftets overordnede tema i danske stilesæt – hvis dette handler om 'udkantsområder', gør det/den du skal karakterisere det sandsynligvis også!

En karakteristik kan bl.a. indbefatte:

- appelformer: patos, etos, logos
- argumentation: påstand, belæg, hjemmel
- argumentationstyper
- brug af eksempler
- ironi, sarkasme, humor og ordspil
- sætningsstrukturer
- adjektiver: positive, negative eller neutrale
- retoriske spørgsmål
- intertekstualitet
- brug af tegn
- høj stil (brug af fremmedord, begreber, fagterminologi)
- lav stil (jargon, bandeord, vulgære udtryk, slang)
- brug af billedsprog